

Her er ni øjebliksbilleder med tilhørende persongalleri:

ØJEBLIKSBILLEDE 1

Byggeri og bolig

Personer: *Torkel og en gallerdreng.*

En gallerdreng kommer til Danmark med romerske handelsmænd. Han er ført med herop som træl og den romerske købmand sælger ham til storbonden Torkel, som bor i Ravnsbjerg.

Hans gård er for nylig brændt ned, og Torkel skal nu i gang med at bygge et nyt hus til sig og sin familie. Den galliske dreng bliver sat til at hjælpe Torkel og hans svende med at bygge den nye gård. Drengen kan ikke tale Torkels sprog og han har ikke noget navn.

ØJEBLIKSBILLEDE 2

Krige, våben og forsvar af landsbyen

Personer: *Smeden og Frank og Terkel*

Efter at de romerske handelsmænd er draget sydpå langs kysten og op ad floderne til de fremskudte romerske fæstningsværker ved Rhinen, går storbonden Torkel i gang med at bygge landsbyen Ravnsbjerg op igen efter branden.

Gallerdrengen, som Torkel havde købt, og som landsbyens andre drenge hurtigt begyndte at kalde Frank, bliver sammen med Torkels egen dreng Terkel sat til at hjælpe smeden. De brænder myremalm og henter trækul, der skal arbejdes!

Under arbejdet peger smeden på de forskellige redskaber og værktøj, han har liggende, og siger deres navn. Frank gentager ordene, først lidt ubehjælpelig de første gange, men efterhånden bliver han bedre og bedre til at sige de svære lyde. Smeden fortæller også, at han skal lave flere våben til landsbyens voksne mænd. Handelsmændene havde nemlig fortalt ildevarslede nyt om ødelagte landsbyer sydpå. Torkel havde sammen med andre storbønder fra Marbæk, Sjølborg, Spangsbjerg, Jerne og Skads besluttet, at de ville hjælpe hinanden hvis overfaldsmændene kom til egnen. Sammen ville de stå meget stærkere.

ØJEBLIKSBILLEDE 3

Barn i jernalderen.

Personer: *Tjalfe og Ask*

Tjalfe og Ask måtte slide i det for smeden. Slappede de blot den mindste smule af ved blæsebælgen råbte smeden højt, for han skulle have masser af varme for at holde jernet rødglødende.

Men ind i mellem sneg de sig til en lille pause. Drengene var meget optaget af alle de rygter, som blev hvisket rundt om i landsbyen. De voksne mænd talte dystert om fremmede overfaldsmænd, som havde røvet, plyndret og taget fanger i landsbyerne lidt sønden for. Og derfor havde de besluttet sig for at blive rigtig dygtige til at slås med våben. Så kunne de nemlig være med til at forsvare deres landsby, hvis det kom så vidt. Hver en lille pause fra deres arbejde blev derfor brugt til sværdkamp.

Drengene havde naturligvis ikke rigtige sværd, de var alt for kostbare, men de havde snittet sig nogle rigtig fine træ-sværd. De trænede hårdt, for de drømte begge to om, at det en skønne dag måtte blive dem, som kunne fortælle om drabelige og ærefulde kampe, når de alle sad i langhuset ved bålet om aftenen.

ØJEBLIKSBILLEDE 4

Tro og gudeverden

Personer: *Tyrekvinden, Unni og TosseTerkel*

Til Torkels nye hus skal skaffes nogle tordensten (forstenede søpindsvin) til at lægge under væggene, som værn mod de onde tomter (husånder).

Alle i landsbyen er med til at lede efter sten. Måske er der nogen, der har en derhjemme, som har ekstra god kraft, og som vil bringe held i Torkels nye hus. Alle børnene har lavet offer-klar til at sætte ned ved siden af stolperne. Karrene er fyldt med korn.

I dag skal væggene sættes. Alle er mødt op med hver sin offergave til huset.

Tordenkilerne sidder allerede oppe hvor tagspærene mødes, der hvor mønningen skal være. Der bliver også sat et vædderhoved op på gavlen.

Der er sendt bud efter gudinden Herta fra den Hellige Lund. Nu dukker vognen op i skovbrynet, flot pyntet er både vogn og okser. Goderne (præsterne) går ved siden af vognen. Herta kan man ikke se, hun er gemt under vognens teltdug.

Husdyr og afgrøder

Personer: *Torkel, Terkel og Thorsten*

"Terkel og Torsten!, vågn op!"

Terkels fars dæmpede kalden fik lidt efter lidt de to drenge ud af deres dybe søvn. De havde sovet godt, på langhusets sovebrikse, godt dækket af skind og tæpper.

Aftenen i forvejen havde drengene lyttet spændt til de voksnes snak.

Skulle landsbyen mon flyttes længere væk fra kysten? For havde de fremmede overfaldsmænd ikke hærget på de sydlige landsbyer? Det var spændende for de to drenge at lytte til de voksne mænds samtale.

Til sidst var de faldet i søvn. Nu var det morgen, det vil sige, det var stadig mørkt og koldt; bålet, som havde givet varme og lys hele aftenen, bestod nu kun af små luende gløder. Om lidt ville en af trælpigerne få gang i bålet igen, og begynde forberedelserne til morgengrøden.

"Terkel og Torsten, kan I så stå op" Terkels far var vred nu. Hurtigt kom drengene i tøjet og fik forklaret, hvad de skulle lave.

"I går op til overdrevet ved skovkanten og ser til fårene og hestene. De skal have både høg og vand".

Udenfor landsbyens hegn bredte markerne sig op mod skoven. Terkel vidste, at forårsplojningen med arden snart skulle i gang. Så fik alle landsbyens børn travlt med at slæbe sten, trærødder og ukrudt ud på voldene, der lå langs med markerne. De var lange og smalle. Bagefter, inden såningen, kom det spændende øjeblik. Landsbyens gode (præst) hentede den hellige vogn, som blev kørt ud over markerne. Det skulle sikre, at frugtbarhedens gudinde Herta gav vand og sol til kornet, så landsbyen fik en god høst. Terkel forstod det ikke helt, men det var både mærkeligt og spændende, det med guderne. I luntetrav løb drengene derudaf. Det tog lang tid at give dyrene mad og malke kørerne. De skulle også tælle fårene og hestene; det skete at ulvene tog et får eller et lam. Godt deres landsby ikke havde fået en svineflok, men det kom nok, mændene havde talt om det længe.

"Hvem kommer først hjem!" Torsten udfordrede Terkel.

I fuld fart gik det hjemad, til morgengrød og et stykke pølse, bagefter ventede dagens næste arbejde.

ØJEBLIKSBILLEDE 6

Husholdning og mad.

Personer: *Sigun, Astrid, Urd og Gro.*

Inde i langhuset hersede Torkels kone, Sigun med de andre kvinder og pigerne. Torkel havde nemlig budt til gilde for alle egnens frie mænd. Torkel vidste, at det var vigtigt at holde sig gode venner med de andre bønder, og stå sammen i ufredstid. Og et ordentligt gilde med masser af kød, mjød og gemytlig snak kunne nok ryste mændene sammen, og få dem til at glemme alle de små skærmydsler, som man jo altid havde med hinanden.

Men Sigun havde sved på panden. Det var nu sin sag at bespise sådan en flok sultne og tørstige mandfolk. Og ingen skulle i hvert fald kunne komme og sige, at der manglede noget hos Torkels. Det blev heller ikke nemmere af, at de jo havde mistet næsten alting, da deres gamle gård brændte ned sidste år. Al vinterforråd havde de mistet, og det havde ikke været let at overleve vinteren. Men høsten havde været rigtig god i år. Nu havde de slagtet et fedt lille vildsvin, og mjøden tegnede også godt. Sigun kaldte på sin datter Astrid, og bad hende og de to trællepiger, Urd og Gro om at tage en kurv på armen og gå til skovs for at samle gode spisesvampe, nødder og brombær. Så skulle der nok blive gilde.

"Nu passer I på i skoven" råbte Sigun efter de pjattende piger, "der sker så meget i denne tid".

ØJEBLIKSBILLEDE 7

Tøj og beklædning

Personer: *Bedstemor (Haltes mor), Ragnhild og Liv*

Liv, kom nu med kurven!

Bedstemor var gammel og kroget, men hendes stemme var stadig kraftig og kunne høres over det halve af landsbyen. Og når hun kaldte, så adlød man med det samme, for alle havde stor respekt for de gamle.

Liv skyndte sig derfor. Hun var 6 år og selvom de var frie folk, skulle hun hjælpe til ligesom alle de andre børn.

I dag skulle hun en tur over engen og ud i skoven for at samle forskellige planter. Bedstemor skulle lære hende at finde gode farveplanter. Liv var nemlig vokset meget i vinter og nu havde mor Ragnhild lovet hende en ny kjole. Mor Ragnhild havde spundet uld til det fineste garn, men Astrid synes at den grumsede, hvide "fårefarve" var kedelig, og derfor skulle hun og bedstemor nu samle gode farveplanter. En tur i skoven var altid spændende, men også lidt farlig. Man kunne møde vilde dyr, - Astrid havde hørt historier om både ulv og bjørn, når de alle sad om bålet ved aftenstid, og der var jo også fjendtligt sindede folk i skoven.

ØJEBLIKSILLEDE 8

Pottemagerværkstedet

Personer: *Alfhild, Signe og Sigrid*

Efter branden af Torkels hus er keramikken er ret medtaget. Der skal laves nye fade, krukker og så videre, og alle pottekonerne er gået i gang. Børnene hjælper med at hente leret i lergraven. Hjemme i landsbyen skal leret æltes og magres. På en dejlig sommerdag er de fleste af børnene i gang i æltegruben under høje skrig og skrål, fest og ballade. Pottekonerne tysser ind i mellem på de glade børn. De næste dage er konerne i gang med at lave keramikken til det nye hus: kogekar, store og små kopper,men først skal der samles brænde til de nye keramikovne.

ØJEBLIKSBILLEDE 9

Personlig ejendom

Personer: *Uffe og Ubbe*

Det var ved at blive lyst. Landsbyen var endnu stille, kun Torkels snorken og hanens galen hørtes. Ubbe strakte sig på sit leje. Han havde ikke sovet meget i nat, han havde tænkt på Uffe, hans bedste ven. Han var pludselig blevet syg forleden dag og havde nu høj feber. Hverken Uffes far, smeden eller Tyrekvinden kunne gøre noget. Ubbe var ked af det, Uffe havde altid været glad og munter og god til en sværdkamp. Ubbe tænkte et øjeblik på, hvad der ville ske med Uffe, hvis han døde. Han kom i tanker om, at man da vist nok begravede de døde med deres bedste ejendele. Ubbe havde endnu ikke selv oplevet en begravelse i landsbyen, så han vidste ikke, hvad der ville ske. Hvem skulle i fald have Uffes lange sværd og hans grå hest, og den fine romerske mønt, som han havde været så stolt af? Ubbe gættede på at de sammen med Uffes ting skulle...

